

Opleiding tot leraar basisonderwijs

Bekwaamheidseisen en deeltaken

Inhoud

Inleiding	5
1 Bekwaamheidsgebieden	7
Pedagogisch bekwaam	7
Vakinhoudelijk bekwaam	7
Vakdidactisch bekwaam	8
Bekwaam in onderwijsinnovatie	8
Professioneel bekwaam	9
2 Deeltaken	11
Opleidingsbekwaam	12
Taakbekwaam	14
Werkplekbekwaam	17
Startbekwaam	20
Basisbekwaam	22
Vakbekwaam	24

Inleiding

Sinds 1 augustus 2017 gelden nieuwe wettelijke bekwaamheidseisen in het basisonderwijs. De nieuwe eisen laten op een uitgesproken manier zien wat de kern van het leraarsberoep is. In de nieuwe eisen is meer nadruk komen te liggen op het leren van de leerling.

Deze gids geeft een overzicht van de bekwaamheidseisen en de invulling die Iselinge Hogeschool en de opleidingsscholen daar aan geven. De bekwaamheidseisen zijn onderverdeeld in drie bekwaamheidsgebieden: pedagogisch bekwaam, vakinhoudelijk bekwaam en vakdidactisch bekwaam. Iselinge Hogeschool voegt daar twee bekwaamheidsgebieden aan toe: professioneel bekwaam en bekwaam in onderwijsinnovatie. Niet voor niets is ons motto Eigenwijs samenwerken.

De gids start met een doorkijkje bij elk bekwaamheidsgebied. Dat doorkijkje geeft een goed beeld van wat we verstaan onder een bekwaamheidsgebied. Per opleidingsfase wordt daarna een overzicht gegeven van eisen die we stellen aan de bekwaamheidsgroei. Dat doen we door deeltaken te formuleren: zichtbaar gedrag dat de student aan het eind van de betreffende opleidingsfase moet kunnen laten zien.

De deeltaken zelf gaan over de inhoud van het beroep. Door de ruime opzet van de deeltaken bieden ze studenten volop mogelijkheden om verbijzonderingen aan te brengen die goed passen bij de student en de opleidingsschool. De schrijvers van de wettelijke bekwaamheidseisen hebben een verdeling in taken van leraren gezien: de dagelijkse werkzaamheden, de werkzaamheden die door het jaar heen plaatsvinden en werkzaamheden in de context

van de schoolorganisatie. Deze verdeling is ook in de deeltaken zichtbaar.

Studenten vinden in deze gids handreikingen om te werken aan de ontwikkeling van hun bekwaamheid. Ook schoolopleiders, mentoren en docenten vinden er de kaders waarmee zij studenten op weg naar hun startbekwaamheid kunnen begeleiden en beoordelen. De gids geeft ook een aantal aanwijzingen over de periode na de opleiding: de basis- en vakbekwame fase. Iselinge Academie sluit met haar aanbod goed aan op de deeltaken in deze fases.

Kortgezegd is deze gids een kompas en spiegel. De gids geeft richting aan alle betrokkenen en stelt hen in staat om tot kritische reflectie te komen met wezenlijke inhoud. De gids is een bron van inspiratie om in overleg tot mooie opdrachten te komen en helpt student en mentor om te bepalen of de bekwaamheidsontwikkeling nog op koers ligt.

1 Bekwaamheidsgebieden

Pedagogisch bekwaam

Een bekwame leraar realiseert een veilig, ondersteunend en stimulerend leer- en werkklimaat voor zijn leerlingen. Hij communiceert op een open manier en waardeert de inbreng van zijn leerlingen. Hij geeft, met pedagogische tact, op een vriendelijke en duidelijke manier leiding aan een groep kinderen, organiseert stimulerende activiteiten, brengt een goede samenwerking met en tussen de leerlingen tot stand en doet een beroep op hun zelfstandigheid. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen en het klimaat in de groep en stemt zijn pedagogisch handelen daarop af. Hij benut pedagogische theorieën en methodieken bij zijn pedagogisch handelen, stemt zijn handelen af op de achtergronden en de ontwikkeling van de leerlingen en werkt samen met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Daarnaast is het zijn verantwoordelijkheid om leerlingen in staat te stellen initiatief te nemen in hun eigen leerproces en hun eigen talent te ontdekken. Hij draagt bij aan de burgerschapsvorming van zijn leerlingen en hun ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke personen. Dit houdt in dat hij in zijn onderwijs aandacht schenkt aan de sociaal-emotionele, morele en identiteitsontwikkeling van zijn leerlingen.

Vakinhoudelijk bekwaam

Een leraar die vakinhoudelijk bekwaam is, beheerst de inhoud van het onderwijs dat hij verzorgt. Hij staat boven de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en bewerken dat zijn leerlingen kunnen leren. De leraar weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen interpreteren en leren.

Hij kan leerinhouden voor zijn onderwijs selecteren, afgestemd op verschillen tussen leerlingen. Een bekwame leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke deskundigheid verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. Hij verbindt de inhoud van zijn onderwijs aan de (culturele) omgeving van de school en realiseert een aantrekkelijk en inhoudelijk rijk aanbod aan leerinhouden voor alle leerlingen. Hij zoekt naar samenhang tussen vakken en leerlijnen en maakt leerinhouden betekenisvol voor de leerlingen in de groep die hij onderwijst. Een bekwame leraar overziet het curriculum van de basisschool en weet hoe zijn onderwijs voorbereidt op het vervolgonderwijs.

Vakdidactisch bekwaam

Een bekwame leraar maakt de inhoud van zijn onderwijs leerbaar voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en ouders en passend bij het onderwijskundig beleid van zijn school.

Hij doet dit op een professionele en ontwikkelingsgerichte manier. Op basis van de leerdoelen en de beginsituatie van de leerlingen maakt hij een beredeneerd didactisch ontwerp.

Hij weet van onderwijs een avontuur te maken, voor hemzelf en voor zijn leerlingen.

Hij neemt besluiten over de wijze waarop zijn leerlingen de inhoud leren en over hoe hij dit efficiënt kan organiseren. Dit doet hij op grond van zijn kennis van ontwikkelingspsychologie, leren en instructie én vakdidactiek. Hij weet dat de onderwijsbehoeften niet voor elke leerling hetzelfde hoeven te zijn en differentieert in zijn didactische aanpak. Een bekwame leraar volgt de ontwikkeling van leerlingen tijdens de uitvoering van zijn onderwijs.

Hij evalueert, toetst en analyseert regelmatig of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt, bijvoorbeeld door gebruik te maken van technologie. Op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs en leerkrachtgedrag bij. Een bekwame leraar gebruikt digitale leermiddelen en leertechnologie in zijn onderwijs op een manier die bijdraagt aan het leren van de leerlingen in zijn groep.

Bekwaam in onderwijsinnovatie

Een leraar die bekwaam is in onderwijsinnovatie is in staat om het onderwijs op school te verbeteren en vernieuwen.

Op de eerste plaats gaat het dan over het onderwijs in de klas. Van bekwame leraren mag verwacht worden dat ze toekomstgericht onderwijs ontwerpen. Er komen steeds nieuwe (wetenschappelijke) inzichten bij over leren en onderwijs en de leraar is in dat opzicht een 'frontliniewerker'. Technologie maakt steeds meer mogelijk. Ook de kennis over innoveren zelf neemt toe. De bekwame leraar weet deze kennis te gebruiken om innovaties succesvol te verbinden aan de onderzoeks- en ontwikkelagenda van de school.

Een leraar levert dan ook een bijdrage aan onderwijskundige ontwikkelingen en het oplossen van praktijkproblemen. Hij doet mee aan formele en informele werksituaties waarin expertise gebundeld wordt en praktijkgericht onderzoek plaatsvindt. Hij maakt hierbij gebruik van nieuwe kennis uit onderzoek die al in de praktijk uitgewerkt en beproefd is en vertaalt de opgedane kennis naar de praktijk van het onderwijs. Bij het ontwerpen, implementeren en volgen van innovaties houdt de bekwame leraar oog voor kwaliteit. We zien dat de trend doorzet dat scholen meer (beleids)ruimte krijgen om zelf vorm en invulling te geven aan het onderwijs. Dit nodigt uit tot vernieuwing.

Professioneel bekwaam

Leraar zijn is meer dan weten en kunnen. Een bekwame leerkracht heeft een professionele beroepsopvatting en -houding. Hij onderzoekt en ontwikkelt de eigen persoonlijkheid, normen en waarden, overtuigingen en ambities in relatie tot de eigen onderwijspraktijk. Hierbij is er ook ruimte voor twijfel, nuancering, verandering van standpunt en (zelf)onderzoek.

Ten eerste is de bekwame leraar zelfregulerend: hij formuleert doelen en plant, monitort en evalueert de activiteiten die hij onderneemt om deze doelen te behalen. Hij structureert zijn vaardigheden. Hieronder vallen vaardigheden als plannen, organiseren, monitoren en prioriteiten stellen; niet alleen binnen de onderwijspraktijk, maar ook daarbuiten.

Ten tweede toont een bekwame leraar aan dat hij zijn werk samen met zijn collega's (zowel binnen als buiten de school) kan verrichten op een professioneel verantwoorde wijze. Hij kan functioneren in uiteenlopende beroepssituaties. Een bekwame leraar blijft zich, in dialoog met anderen, ontwikkelen in de verschillende rollen die hij vervult in zijn onderwijspraktijk. Het op de juiste momenten delen van informatie, het duidelijk verwoorden van eigen opvattingen en handelen en het op constructieve wijze deelnemen aan overleg zijn voorwaarden voor het leren met en van collega's, ouders en andere belanghebbenden.

Het heeft ten derde te maken met persoonlijke opvattingen over goed onderwijs en leraarschap. De bekwame leraar kan deze opvattingen vertalen naar zijn professionele keuzes. Hij is bekend met verschillende verschijningsvormen van onderwijs en kan deze relateren aan zijn eigen visie. Hij weet een gezonde balans te vinden tussen beroepsmatige inspanning en persoonlijk welbevinden. Hij is aanspreekbaar op zijn opvattingen en keuzes en hij staat open voor de inbreng van anderen. Een leraar is in staat en bereid om op eigen initiatief kritisch te reflecteren op zijn eigen opvattingen en handelen en neemt een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding aan. Op basis hiervan maakt hij onderbouwde afwegingen en keuzes.

2 Deeltaken

De deeltaken in deze gids worden geordend in vier fases van bekwaamheid: opleidingsbekwaam, taakbekwaam, werkplekbekwaam en startbekwaam. Deze opbouw is gebaseerd op het idee dat de aandacht van de leraar gedurende zijn opleiding verschuift: van betrokkenheid op zichzelf ('Past het beroep bij me'), naar betrokkenheid op de taak ('Wat doet een leraar nu precies') en uiteindelijk betrokkenheid op de ander ('Werk mijn aanpak voor alle leerlingen') in de werkplek- en startbekwame fase. Met behulp van de vier opleidingsfases sluiten de inhoud en het niveau van de opleiding aan op de mogelijkheden van de student.

Hieronder worden de vier fasen van bekwaamheid gekarakteriseerd.

Opleidingsbekwaam

In de opleidingsbekwame fase maakt de student kennis met het beroep van leraar basisonderwijs en hij ontdekt wat het betekent om te studeren aan een hbo-opleiding. De student ervaart wat het werk van een leraar basisonderwijs in de dagelijkse onderwijspraktijk inhoudt. Tijdens de opleidingsbewame fase wordt duidelijk of zijn keuze voor het beroep en de studie bij hem passen.

Taakbekwaam

In de taakbekwame fase komen de kerntaken van de leraar aan bod. De student ontwikkelt zich tot een didactisch sterke en pedagogisch sensitieve leerkracht in zowel de onderbouw, de middenbouw als de bovenbouw. De taakbekwame fase is daarmee de meest omvangrijke fase van de opleiding.

Werkplekbekwaam

In de werkplekbekwame fase wordt de bekwaamheid van de student verder uitgebouwd; er is sprake van het verbreden en verdiepen van het pedagogisch-didactisch repertoire. De context van de schoolorganisatie komt nadrukkelijker aan bod. De student draagt steeds meer verantwoordelijkheden in complexere situaties op de werkplek; zowel binnen als buiten de klas.

Startbekwaam

In de startbekwame fase neemt de student (onder supervisie van de mentor) gedurende een lange periode de verantwoordelijkheid voor de groep. De student functioneert als een startende leraar. In de startbekwame fase is er ruime aandacht voor profileren en specialiseren, zodat de student kan afstuderen op thema's die passen bij wie hij is als professional.

Wanneer een leraar afstudeert aan Iselinge Hogeschool is hij startbekwaam. De leraar ontwikkelt zich daarna tot een basisbekwame leraar. Met 'basisbekwaam' bedoelen we startende leraren met minder dan drie jaar werkervaring. Daarna spreken we over de vakbekwame leraar. De begrippen basisbekwaam en vakbekwaam worden in de cao verder uitgewerkt. Iselinge Academie biedt volop mogelijkheden om deze voortgezette professionalisering te ondersteunen.

Bij elke opleidingsfase hoort een unieke set van deeltaken. In het volgende deel wordt per opleidingsfase en bekwaamheidsgebied een overzicht gegeven van die deeltaken.

Opleidingsbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Pedagogisch bekwaam	PE1. Zicht hebben op de groep bij de uitvoering van een onderwijsactiviteit. PE5. Doelgerichte activiteiten uitvoeren om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van leren en gedrag van (individuele) leerlingen.	PE2. Pedagogisch sensitief communiceren met de individuele leerling en de groep. PE3. Hoge verwachtingen hebben van leerlingen. PE4. Oprecht nieuwsgierig zijn naar (de talenten van) leerlingen. PE6. Leerlingen begeleiden tijdens zelfstandige verwerking, zodat elke leerling zich ondersteund en gestimuleerd voelt om te leren.	
Vakinhoudelijk bekwaam	VI1. De inhoud van onderwijsactiviteiten selecteren en aanpassen op basis van lesdoelen. VI3. De inhoud van onderwijsactiviteiten verbreden en verdiepen voor de leerlingen die dat nodig hebben. VI5. De inhoud van onderwijsactiviteiten relevant maken voor alle leerlingen.	VI2. De inhoud van onderwijsactiviteiten relateren aan de leerlijnen die op school gebruikt worden. VI4. De inhoud van de onderwijsactiviteiten koppelen aan tussen- en kerndoelen van een vak. VI6. De achtergrond en interesses van kinderen op school meenemen in onderwijsactiviteiten.	
Vakdidactisch bekwaam	VD1. Op basis van de beginsituatie doelgerichte, korte onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren voor een groep leerlingen, waarin zowel een productdoel als een procesdoel aan bod komt.	VD3. Betekenisvolle verwerkingsactiviteiten uitvoeren, waarbij leerlingen actief werken aan concrete leeropbrengsten.	VD4. De begeleiding zo organiseren dat er aandacht is voor individuele en groepjes leerlingen.

Opleidingsbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Vakdidactisch bekwaam	VD2. Tijdens een onderwijsactiviteit aan de leerlingen duidelijk maken wat ze gaan leren en waarom ze dat leren. VD5. Leerlingen gericht feedback geven op de uitvoering van de taak. VD6. Het werk van leerlingen nakijken en voorzien van positieve en inhoudelijke feedback.		
Bekwaam in onderwijsinnovatie	OI1. Technologie gebruiken in de klas om leerlingen te enthousiasmeren en betrekken bij de onderwijsactiviteiten.		OI2. Kritisch gebruik maken van leermiddelen die in het publiek domein digitaal en vrij beschikbaar zijn. OI3. In gesprek gaan met collega's om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op school.
Professioneel bekwaam	PR1. Bij de uitvoering van onderwijsactiviteiten zorgen voor de juiste materialen en inrichting van de leeromgeving. PR2. Bij de uitvoering van onderwijsactiviteiten zorgen voor goed time-management. PR7. Bij het verzorgen van onderwijsactiviteiten samen met collega's reflecteren op het pedagogisch en didactisch handelen.	PR3. De uit te voeren onderwijsactiviteiten op de opleidingsschool plannen. PR5. Eigen opvattingen over onderwijs en het beroep van leraar bespreken met collega's.	PR4. Eigen studieactiviteiten adequaat plannen, organiseren en monitoren. PR6. Bij contacten met ouders/verzorgers van leerlingen zorgvuldig omgaan met informatie over school en kinderen met aandacht voor privacywetgeving. PR8. Persoonlijke ontwikkeling onder woorden kunnen brengen. PR9. Onderbouwen waarom hij zichzelf geschikt vindt voor het beroep.

Taakbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Pedagogisch bekwaam	PE7. Overzicht en overzicht hebben tijdens onderwijsactiviteiten, zodat leerlingen in een veilig leer- en werkklimaat kunnen samenwerken.	PE8. Consequent en passend reageren op het gedrag van leerlingen. PE9. Zicht hebben op de leefwereld en ontwikkelingskenmerken van leerlingen en hier passend bij aansluiten. PE10. Het leerproces met leerlingen bespreken en nagaan op welke manier zij vervolgstappen kunnen nemen en welke begeleiding zij nodig hebben. PE11. Op basis van theorieën en methodieken het pedagogisch handelen afstemmen op de verschillen in leren en gedrag die in de groep aanwezig zijn. PE12. Tijdens onderwijsactiviteiten leerlingen uitdagen om zelf initiatief en verantwoordelijkheid te nemen.	PE13. Onderwijsactiviteiten uitvoeren die leerlingen stimuleren een bijdrage te leveren aan de verbetering van hun eigen buurt. PE14. Stimuleren dat leerlingen verschillende standpunten innemen.
Vakinhoudelijk bekwaam	VI7. De doelen en inhoud van onderwijsactiviteiten kiezen op basis van leerlijnen, tussendoelen en kerndoelen en deze vertalen naar activiteiten. VI9. De inhoud van de onderwijsactiviteit betekenisvol maken voor elke leerling door te pendelen tussen leerstof, leerling en leefwereld. VI10. Voor de inhoud van de onderwijsactiviteiten gebruik maken van lokale organisaties, zoals een bibliotheek, cultureel centrum of sportclub.	VI8. Vak- en vormingsgebieden in samenhang aan bod laten komen tijdens onderwijsactiviteiten. VI11. De inhoud van onderwijsactiviteiten laten aansluiten bij de actualiteit.	

Taakbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Vakdidactisch bekwaam	VD7. Een reeks onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren op basis van product- en procesdoelen waarbij rekening wordt gehouden met verschillen in tempo en interesse. VD9. Onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren waarbij nagedacht is over het instructiemodel en welke instructie op welk moment in de activiteit het leerproces bevordert. VD10. Onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren waarbij tijdens de instructie de dialoog met leerlingen gezocht wordt en mogelijke aanpakken voorgedaan worden. VD11. Actieve verwerkingsvormen ontwerpen en uitvoeren waarbij leerlingen kunnen samenwerken. VD13. Leerlingen motiveren door tijdens onderwijsactiviteiten consequent aandacht te besteden aan de vraag waarom de leerlingen iets moeten leren. VD16. De activiteit en het werk van leerlingen voorzien van feedback, waarbij conclusies getrokken worden met betrekking tot de effectiviteit van de onderwijsactiviteit en de vervolgstappen. VD17. Methodegebonden toetsen afnemen en resultaten vastleggen.	VD8. Inzicht krijgen in de didactische strategieën die bij afzonderlijke vakken en onderwijsactiviteiten gehanteerd worden. VD12. Vanuit een visie op een vak of vakgebied onderwijs ontwerpen waarbij de methode als bron gebruikt wordt. VD14. Onderwijsactiviteiten voor alle schoolvakken uitvoeren, waarin activerende en interactieve werkvormen worden gebruikt die kinderen uitdagen actief te leren.	VD15. Met behulp van (digitale) leermiddelen een rijke en krachtige leeromgeving creëren en ervaren op welke manier leerlingen in die omgeving leren. VD18. Zicht hebben op de manier waarop de school de ontwikkeling en de vorderingen van de leerlingen aan de ouders rapporteert. VD19. Inzicht hebben in de manier waarop de school omgaat met verschillen tussen leerlingen als het gaat om leer- of gedragsproblemen en meer- of hoogbegaafdheid.

Taakbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Bekwaam in onderwijsinnovatie	OI4. Technologie doelgericht gebruiken om het leren van leerlingen beter te ondersteunen. OI8. Artikelen waarin gerapporteerd wordt over praktijkgericht onderzoek kritisch lezen en aanbevelingen afleiden voor het onderwijs in de klas.	OI5. Stimuleren van vak-overstijgende vaardigheden van leerlingen, zoals 21e eeuwse vaardigheden en computational thinking. OI6. In gesprek gaan met leerlingen over de kwaliteit van onderwijsactiviteiten en hun oordeel gebruiken om onderwijs te verbeteren.	OI7. Onderzoeken en versterken van de kwaliteit van de instructies die tijdens onderwijsactiviteiten gegeven worden. OI9. Een onderzoekscyclus voor praktijkgericht onderzoek gebruiken bij het uitvoeren van eigen onderzoeksactiviteiten.
Professioneel bekwaam	PR10. Verschillende opeenvolgende onderwijsactiviteiten en overgangen adequaat plannen en organiseren. PR12. Collega's om gerichte feedback op de pedagogische en didactische kwaliteit van uitgevoerde onderwijsactiviteiten vragen en conclusies trekken voor vervolgactiviteiten. PR15. Reflecteren op een onderwijsactiviteit en verbeterpunten meenemen in een volgende activiteit.	PR11. In overleg en in goede samenwerking meerdere onderwijsactiviteiten plannen, organiseren en monitoren. PR13. Bekend zijn met organisaties die betrokken kunnen worden bij de school. PR16. Planmatig aan eigen ontwikkeling werken en bij ondervonden problemen hierover tijdig communiceren.	PR14. Op passende wijze contact onderhouden met ouders/verzorgers van leerlingen. PR17. Een visie ontwikkelen op het leraarschap en het onderwijs die past bij de eigen opvattingen.

Werkplekbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Pedagogisch bekwaam	PE15. Als rolmodel fungeren door met pedagogisch tact een veilige basis voor onderlinge verstandhouding en samenwerking in de groep te realiseren. PE16. Zelfsturing van leerlingen stimuleren door hen passend te ondersteunen bij het plannen, monitoren en evalueren van hun werk. PE17. Door middel van kindgesprekken leerlingen begeleiden in het ontdekken van hun talenten, behoeften en doelen.	PE18. Onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren waarbij leerlingen zelf initiatieven mogen nemen en waarbij zij leren hun leren te reguleren. PE19. Het pedagogisch handelen afstemmen op wat het onderwijsconcept van de school inhoudt voor het stimuleren van zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid van leerlingen.	PE20. Stimuleren dat leerlingen onderscheid maken tussen goed en slecht en dit verbinden aan wat gangbaar is in de samenleving.
Vakinhoudelijk bekwaam	VI12. Op basis van verschillen in de beginsituatie van leerlingen de doelen, inhouden en leeractiviteiten van de onderwijsactiviteit aanpassen. VI13. Leerstof voor de verschillende schoolvakken selecteren en samenhangend aan bod laten komen in onderwijsactiviteiten.	VI14. Onderwijsmateriaal ontwikkelen op basis van een specialisatie in een vak- of vormingsgebied. VI16. Maatschappelijke en culturele initiatieven in de plaatselijke omgeving verbinden aan het onderwijs op de school.	VI15. In overleg met collega's materialen op school vernieuwen op basis van nieuwe inzichten over onderwijs en die in overleg met collega's uitproberen.

Werkplekbekwaam

Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie

Volledig bekwaam

- VD20.** Onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren waarbij leerlingen tijdens de instructie kunnen leren van elkaar.

VD21. Onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren waarbij leerlingen tijdens de verwerking uitgenodigd worden om de activiteit te plannen, te monitoren en te evalueren.

VD22. Onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren waarbij door middel van geleidelijke afbouw van ondersteuning (scaffolding) ingespeeld wordt op verschillen tussen leerlingen.

VD26. Naast methode- en niet-methodegebonden toetsen ook zelf-ontworpen toetsen afnemen en de resultaten vastleggen.

VD27. Op basis van de leerlingresultaten een beeld vormen van de leerlingen in de groep en conclusies trekken over de consequenties die dit heeft voor de organisatie en de inhoud van de activiteiten bij verschillende schoolvakken.
- VD23.** Tijdens onderwijsactiviteiten gericht interveniëren door het geven van inhoudelijke feedback en het stellen van vragen, waardoor kinderen beter en/of gemotiveerder verder kunnen met hun werk.

VD24. Werkvormen toepassen waarbij leerlingen van en met elkaar kunnen leren.
- VD25.** Onderwijsactiviteiten en leeromgeving zo organiseren dat gedifferentieerd onderwijs wordt vormgegeven.

Werkplekbekwaam

Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie

Bekwaam in onderwijsinnovatie

- OI10.** Nieuwe technologie op waarde schatten en op een zorgvuldige manier uitproberen en evalueren.

OI13. Op basis van ontwerpprincipes een product maken voor de onderwijspraktijk en uitproberen.
- OI11.** Activiteiten ontwerpen waarbij binnen- en buitenschools leren elkaar versterken.

OI14. Op basis van opgedane kennis uit onderzoek en theorie het team adviseren bij schoolontwikkelthema's.

OI17. Gebruikmaken van de instrumenten die de school op het gebied van kwaliteitszorg hanteert, waaronder trendanalyses, om uitspraken te doen over de kwaliteit van het onderwijs.
- OI12.** Deelnemen aan teamvergaderingen die gericht zijn op de verdere ontwikkeling van het onderwijs op school.

OI15. Actief deelnemen aan een leernetwerk, bijdragen aan de gezamenlijke doelen en reflecteren op de waarde van een leernetwerk voor de eigen professionele ontwikkeling.

OI16. Op een professionele manier bijdragen aan de informatievoorziening en de digitale informatiekanaalen van de school.

Professioneel bekwaam

- PR19.** Meerdere betrokkenen binnen de school om gerichte feedback vragen.

PR22. Reflecteren op hoe het eigen handelen van invloed is op het leerproces van leerlingen.
- PR18.** Een werkbaar evenwicht vinden tussen het vormgeven van dagelijkse onderwijsactiviteiten en het vastleggen van gegevens die in het primaire proces verzameld worden, zoals informatie voor het volgsysteem of rapporten.

PR20. Een actieve en waar nodig leidende rol aan nemen in de schoolbrede activiteiten en overlegmomenten, ook met organisaties buiten de school.
- PR21.** In gesprek gaan met ouders/verzorgers van leerlingen en andere betrokkenen over de ontwikkeling van hun kind.

Startbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Pedagogisch bekwaam	PE23. Leerlingen op basis van hun onderwijsbehoeften begeleiden en coachen in hun leren en ontwikkeling.	PE21. Een respectvolle omgang en samenwerking creëren met en tussen leerlingen in de schoolpopulatie. PE22. Zicht hebben op de leerkenmerken van leerlingen en hen begeleiden in het aannemen van een actieve houding bij het zetten van vervolgstappen in het leerproces. PE24. De verantwoordelijkheid van leerlingen voor een goed verloop van de dagelijkse gang van zaken op school uitbouwen.	PE25. Democratische waarden uitdragen en deze bevorderen onder de leerlingen. PE26. Op een creatieve manier vraagstukken over de leefsituatie van de leerlingen, de bredere omgeving, wereldzaken en cultuur, zingeving en waarden in het onderwijs betrekken.
Vakinhoudelijk bekwaam		VI17. De inhoud van het onderwijsprogramma voor een vak- of vormingsgebied voor een aantal weken plannen en bijstellen. VI19. Een uitwisseling mogelijk maken met leerlingen buiten de school.	VI18. Op basis van literatuur en praktijkgericht onderzoek de onderwijskundig leider op school adviseren over de inhoud van het onderwijs.

Startbekwaam

	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Vakdidactisch bekwaam		VD28. Een overzicht maken van leerdoelen voor een periode, waarin rekening wordt gehouden met de leerlijnen en tussen- en einddoelen die binnen de school gelden en met de verschillen in tempo, aanleg en interesse tussen leerlingen. VD29. Onderwijsactiviteiten ontwerpen, uitvoeren en adaptieve instructie verzorgen, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen, zoals die blijken uit het leerlingvolgsysteem en observaties.	VD30. Leermiddelen gebruiken die gedifferentieerd en adaptief werken bevorderen en leiden tot meer motivatie, taakgerichtheid en zelfvertrouwen. VD31. LOVS-gegevens, trendanalyses en inspectierapporten interpreteren om op basis hiervan keuzes in de planning en inhoud van het eigen onderwijs te maken.
Bekwaam in onderwijsinnovatie			OI18. Keuzes met betrekking tot het onderwijs op school toelichten en openstaan voor hun suggesties om de kwaliteit te verbeteren.
Professioneel bekwaam		PR23. Organiseren van collegiale consultatie voor het geven en ontvangen van ontwikkelingsgerichte feedback. PR24. Op eigen initiatief zoeken naar passende mogelijkheden voor samenwerking. PR26. Reflecteren op het verloop van de eigen loopbaan tot nu toe en hierbij beargumenteerde keuzes maken met betrekking tot de voortzetting van deze loopbaan.	PR25. Met ouders/verzorgers van leerlingen en andere betrokkenen als partners samenwerken aan de ontwikkeling van het kind.

Basisbekwaam			
	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Pedagogisch bekwaam		PE27. Realiseren van een optimaal leer- en werkklimaat in de groep waarbinnen de leerlingen zelf verantwoordelijk zijn.	PE28. Op basis van overleg, waarin argumenten gedeeld worden, samen met leerlingen besluiten nemen over zaken die de groep aangaan.
Vakinhoudelijk bekwaam		VI20. De inhoud van het lesprogramma voor een schooljaar plannen en bijstellen. VI23. De betrokkenheid en (democratische) participatie van leerlingen aan activiteiten in de schoolomgeving vergroten.	VI21. De inhoud van de vakken relateren aan wat er in het vervolgonderwijs aan bod komt. VI22. Kennis op peil houden, ook door gebruik te maken van het scholingsaanbod voor professionals in het onderwijs.
Vakdidactisch bekwaam			VD32. Een werkwijze organiseren waarbij systematisch feedback van de leerlingen wordt gevraagd en waarin met hen gedeeld wordt op welke wijze gebruik gemaakt wordt van adviezen en wensen.
Bekwaam in onderwijsinnovatie			OI19. Samen met collega's een grote innovatie in de praktijk brengen die betrekking heeft op een bouw of de hele school. OI20. Ontwerpgericht onderzoek verrichten met als doel zijn onderwijspraktijk te verbeteren.

Basisbekwaam			
	Het dagelijkse werk	Door het jaar heen	Context schoolorganisatie
Professioneel bekwaam		PR27. Op efficiënte wijze het onderwijs voor een geheel schooljaar, eventueel in overleg met de duopartner, plannen. PR28. Bepalen aan welke schoolbrede en buitenschoolse activiteiten de leraar wil deelnemen en welke rol hij hierbij wil spelen. PR30. Zich verdiepen in samenwerkingsrelaties met betrokkenen binnen en buiten de school en actief en nauw met hen samenwerken. PR32. De eindverantwoordelijkheid in de onderwijspraktijk centraal stellen in de reflectie op zijn handelen.	PR29. Weloverwogen keuzes maken met betrekking tot zijn loopbaan, ontwikkeling en de balans tussen werk en privé. PR31. Gerichtte afspraken maken met ouders/verzorgers over de manier waarop thuis kan worden bijgedragen aan het realiseren van ontwikkelingsdoelen, rekening houdend met de mogelijkheden die de ouders/verzorgers hebben.

Vakbekwaam

Het dagelijkse werk

Door het jaar heen

Context schoolorganisatie

Pedagogisch bekwaam

PE29. Met collega's afstemmen hoe binnen de school aan een optimaal leer- en werkklimaat gewerkt kan worden en deze inzichten toepassen in de eigen praktijk.

PE30. Op basis van ervaring met leerlingen in het algemeen en inzicht in de leerlingen in een groep bepalen hoe iedere leerling benaderd kan worden.

PE31. (minder ervaren) Collega's adviseren met betrekking tot hun pedagogisch handelen door eigen ervaring aan theorie te koppelen.

PE32. Op basis van ervaring met leerlingen in het algemeen en inzicht in de leerlingen in de groep bepalen hoe leerlingen gestimuleerd kunnen worden tot zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid.

PE33. Onderwijservaring, levenservaring en kennis over de eigen persoonlijkheid gebruiken bij het aan de orde stellen van maatschappelijke issues binnen de groep of de school.

Vakinhoudelijk bekwaam

VI24. Dwarsdoorsneden en trendanalyses maken en passende maatregelen formuleren met betrekking tot de inhoud en organisatie van het onderwijs.

VI25. Samen met relevante gesprekspartners bijdragen aan het verkleinen van verschillen in (onderwijs)kansen in de plaatselijke context en hierover een advies formuleren.

Vakbekwaam

Het dagelijkse werk

Door het jaar heen

Context schoolorganisatie

Vakdidactisch bekwaam

VD33. De analyses uit het LOVS en uit inspectierapporten interpreteren en daaruit conclusies trekken die aantoonbaar leiden tot maatregelen ter verbetering van het leerklimaat in de eigen groep.

Bekwaam in onderwijsinnovatie

OI21. Bevindingen met betrekking tot innovatieve onderwijspraktijken delen met betrokkenen buiten de school.

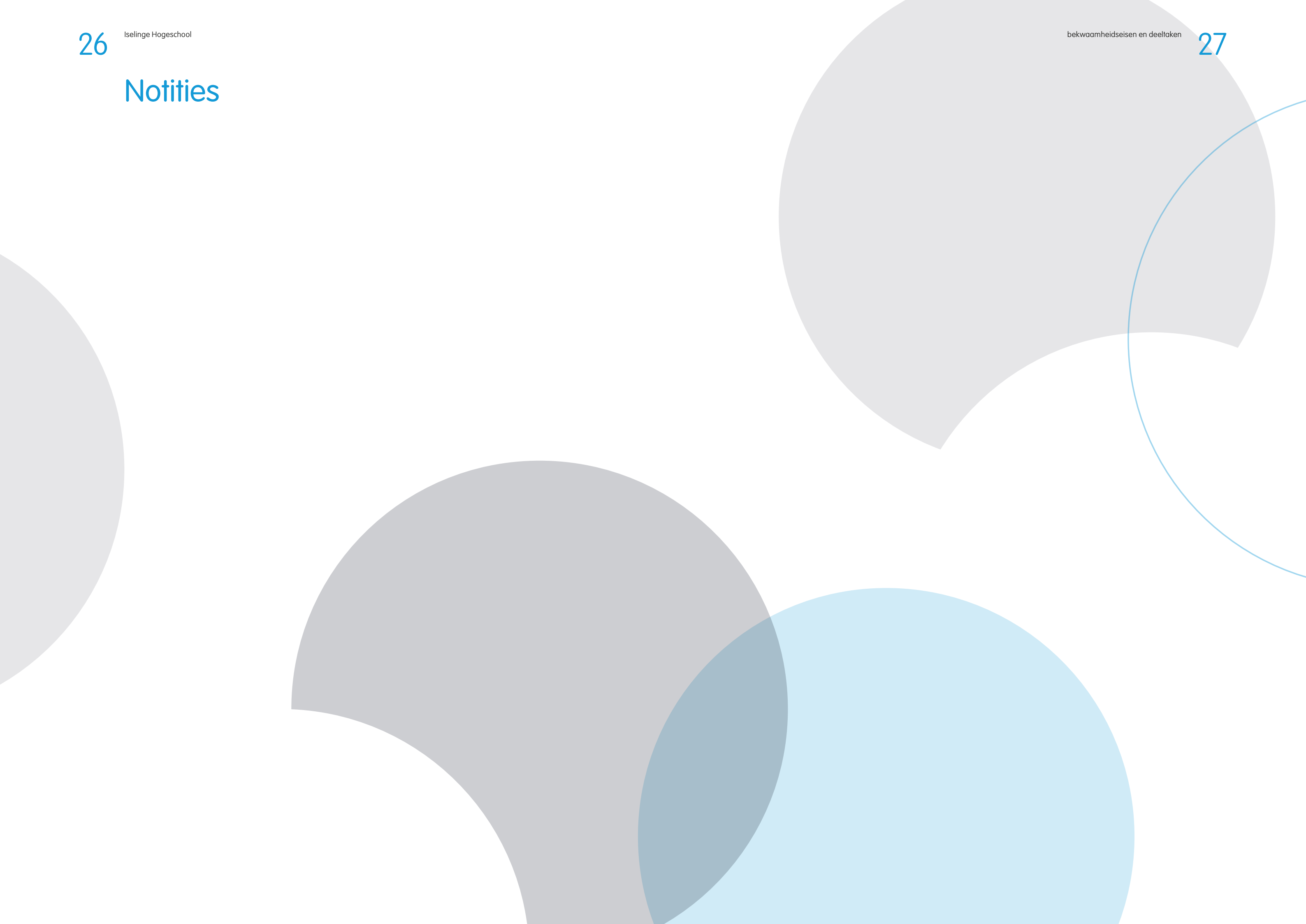
Professioneel bekwaam

PR35. Zijn eigen invulling van zijn leraarschap scherp houden en waken voor een kokervisie van eigen school of bestuur.

PR33. Minder ervaren collega's adviseren in hun loopbaan en de balans tussen werk en privé.

PR34. Overlegmomenten met betrokkenen binnen en buiten de school initiëren, coördineren en leiden.

Notities

 IselingeHogeschool

Bachlaan 11, 7002 MZ Doetinchem
088 093 1700
info@iselinge.nl
www.iselinge.nl

